

Ordonanța de urgență nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență

În vigoare de la 21 ianuarie 1999

Consolidarea din data de **12 martie 2020** are la bază publicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 22 din 21 ianuarie 1999

Include modificările aduse prin următoarele acte: L 453/2004; L 348/2004; L 164/2019.

Ultimul amendament în 10 octombrie 2019.

În temeiul art. 114 alin. (4) din Constituția României,
Guvernul României emite următoarea ordonanță de urgență:

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. - Starea de asediu și starea de urgență privesc situații de criză ce impun măsuri excepționale care se instituie în cazuri determinate de apariția unor pericole grave la adresa apărării țării și securității naționale, a democrației constituționale ori pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea urmărilor unor dezastre.

Art. 2. - Starea de asediu reprezintă ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, militară, economică, socială și de altă natură aplicabile pe întreg teritoriul țării ori în unele unități administrativ-teritoriale, instituite pentru adaptarea capacității de apărare a țării la pericole grave, actuale sau iminente, care amenință suveranitatea, independența, unitatea ori integritatea teritorială a statului. În cazul instituirii stării de asediu se pot lua măsuri excepționale aplicabile pe întreg teritoriul țării ori în unele unități administrativ-teritoriale.

Art. 3. - Starea de urgență reprezintă ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, economică și de ordine publică aplicabile pe întreg teritoriul țării sau în unele unități administrativ-teritoriale care se instituie în următoarele situații:

- a) existența unor pericole grave actuale sau iminente privind securitatea națională ori funcționarea democrației constituționale;
- b) iminența producerii ori producerea unor calamități care fac necesară prevenirea, limitarea sau înlăturarea, după caz, a urmărilor unor dezastre.

Art. 3¹. - Starea de asediu și starea de urgență pot fi instituite și menținute numai în măsura cerută de situațiile care le determină și cu respectarea obligațiilor asumate de România potrivit dreptului internațional.

Art. 3². - Pe durata stării de asediu și a stării de urgență sunt interzise:

- a) limitarea dreptului la viață, cu excepția cazurilor când decesul este rezultatul unor acte licite de război;
- b) tortura și pedepsele ori tratamentele inumane sau degradante;
- c) condamnarea pentru infracțiuni neprevăzute ca atare, potrivit dreptului național sau internațional;
- d) restrângerea accesului liber la justiție.

Art. 4. - Pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, exercițiul unor drepturi și libertăți fundamentale poate fi restrâns, cu excepția drepturilor omului și libertăților fundamentale prevăzute la art. 3², numai în măsura în care situația o cere și cu respectarea art. 53 din Constituția României, republicată.

Art. 5. - Starea de asediu se poate institui pe o perioadă de cel mult 60 de zile, iar starea de urgență, pe o perioadă de cel mult 30 de zile.

~~Art. 6. Abrogat(ă)~~ (1) La instituirea stării de asediu sau a stării de urgență, unele atribuții ale administrației

~~Art. 7.~~ - publice centrale de specialitate și ale administrației publice locale trec în competența autorităților militare și a altor autorități publice, prevăzute în decretul de instituire a stării de asediu sau de urgență.

(2) Autoritățile civile ale administrației publice continuă exercitarea atribuțiilor care nu au fost transferate autorităților prevăzute la alin. (1) și au obligația de a acorda sprijin acestora.

~~Art. 8. Abrogat(ă)~~ Conducătorii autorităților publice, ai celorlalte persoane juridice, precum și persoanele fizice

~~Art. 9.~~ - au obligația să respecte și să aplice toate măsurile stabilite în prezenta ordonanță de urgență, în actele normative conexe, precum și în ordonanțele militare sau în ordine, specifice stării instituite.

(2) Conducătorii autorităților publice și administratorii operatorilor economici care asigură servicii de utilitate publică în domeniile energetic, sănătate, agricultură și alimentație, alimentare cu apă, comunicații și transporturi au obligația de a asigura continuitatea furnizării serviciilor esențiale pentru populație și pentru forțele destinate apărării.

CAPITOLUL II

Procedura instituirii și încetării stării de asediu și a stării de urgență

~~Art. 10.~~ - Starea de asediu sau starea de urgență se instituie de Președintele României prin decret, contrasemnat de primul-ministru și publicat de îndată în Monitorul Oficial al României.

~~Art. 11.~~ - Decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență se aduce neîntârziat la cunoștință populației prin mijloacele de comunicare în masă, împreună cu măsurile urgente de aplicare, care intră imediat în vigoare. Decretul se difuzează pe posturile de radio și de televiziune, în cel mult două ore de la semnare, și este retransmis în mod repetat în primele 24 de ore de la instituirea stării de asediu sau de urgență.

~~Art. 12.~~ - În termen de cel mult 5 zile de la instituirea stării de asediu sau a stării de urgență, Președintele României solicită Parlamentului încuviințarea măsurii adoptate.

~~Art. 13.~~ - În situația în care Parlamentul nu încuviințează starea instituită, Președintele României revocă de îndată decretul, măsurile dispuse încetându-și aplicabilitatea.

~~Art. 14.~~ - Decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență trebuie să prevadă următoarele:

- a) motivele care au impus instituirea stării;
- b) zona în care se instituie;
- c) perioada pentru care se instituie;
- c¹) măsurile de primă urgență care urmează a fi luate;
- d) drepturile și libertățile fundamentale al căror exercițiu se restrânge, în limitele prevederilor constituționale și ale art. 4 din prezenta ordonanță de urgență;
- e) autoritățile militare și civile desemnate pentru executarea prevederilor decretului și competențele acestora;
- f) alte prevederi, dacă se consideră necesare.

~~Art. 15.~~ - În funcție de evoluția situațiilor de pericol, Președintele României, cu încuviințarea Parlamentului, poate prelungi durata stării instituite și poate extinde sau restrânge aria de aplicare a acesteia. Prelungirile se dispun în condițiile prevederilor art. 5.

~~Art. 16.~~ - (1) Încetarea stării de asediu sau de urgență are loc la data stabilită în decretul de instituire sau în decretul de prelungire.

(2) În cazul înlăturării situațiilor de pericol, înainte de expirarea termenului stabilit, încetarea aplicării măsurii excepționale se dispune prin decret, cu încuviințarea prealabilă a Parlamentului.

CAPITOLUL III

Competențe și responsabilități

Art. 17. - Coordonarea aplicării măsurilor dispuse prin decretul de instituire a stării de asediu revine, în principal, Ministerului Apărării Naționale.

Art. 18. - (1) În cazul instituirii stării de urgență în temeiul art. 3 lit. a), coordonarea aplicării măsurilor dispuse prin decret revine Ministerului Administrației și Internelor.

(2) În condițiile alin. (1), Poliția Comunitară poate fi militarizată, în totalitate sau numai în anumite unități administrativ-teritoriale, desfășurându-și activitatea în subordinea Ministerului Administrației și Internelor.

(3) În cazul prevăzut la art. 3 lit. a), Ministerul Apărării Naționale sprijină forțele Ministerului Administrației și Internelor, la cererea acestuia, în baza aprobării Consiliului Suprem de Apărare a Țării, în limitele și condițiile stabilite de acesta.

(4) Forțele Ministerului Apărării Naționale pot acorda sprijin numai în misiuni pentru care au pregătirea și dotarea corespunzătoare.

Art. 19. - Pe durata stării de urgență, instituită în temeiul art. 3 lit. b), gestionarea măsurilor dispuse revine Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, sub conducerea nemijlocită a ministrului administrației și internelor și în coordonarea primului-ministru.

Art. 20. - Pentru aplicarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, precum și a măsurilor prevăzute în decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență, autoritățile militare, precum și celelalte autorități publice prevăzute la art. 7 alin. (1) au următoarele atribuții și răspunderi:

a) să întocmească planurile de acțiune și planurile de ridicare graduală a capacității de luptă, în conformitate cu ordinele și instrucțiunile proprii;

b) să dispună depunerea temporară, la organele de poliție de pe raza județului sau a municipiului București, a armelor, munițiilor și materialelor explozive aflate asupra populației și să procedeze la căutarea celor nedepuse în termenul stabilit, urmând ca la încetarea măsurii excepționale acestea să fie înapoiate celor în drept să le dețină; să dispună închiderea temporară a societăților care comercializează arme și muniții și să instituie paza acestora;

c) să limiteze sau să interzică circulația vehiculelor sau a persoanelor în anumite zone ori între anumite ore și să elibereze, în cazuri justificate, permise de liberă circulație;

d) să efectueze controale asupra unor persoane sau locuri, când acestea se impun;

e) să efectueze razii;

f) să exercite în mod exclusiv dreptul de a autoriza desfășurarea adunărilor publice, a manifestațiilor sau marșurilor;

g) să evacueze din zona supusă regimului stării de asediu sau de urgență persoanele a căror prezentă nu se justifică;

h) să dirijeze persoanele evacuate sau refugiate pe direcțiile și în zonele stabilite și să țină evidența acestora;

i) să protejeze informațiile cu caracter militar destinate a fi comunicate prin mass-media; informațiile cu privire la starea de asediu sau la starea de urgență, cu excepția celor referitoare la dezastre, se dau publicității numai cu avizul autorităților militare; mijloacele de comunicare în masă, indiferent de natura și de forma de proprietate, sunt obligate să transmită; cu prioritate, mesajele autorităților militare, la cererea acestora;

j) să dispună închiderea temporară a unor stații de distribuire a carburanților, a unor restaurante, cafenele, cluburi, cazinouri, sedii ale asociațiilor și ale altor localuri publice;

k) să suspende temporar apariția sau difuzarea unor publicații ori a unor emisiuni ale posturilor de radio sau de televiziune;

l) să asigure paza militară a stațiilor de alimentare cu apă, energie, gaze, a sediilor posturilor de radiodifuziune

și de televiziune publice, a operatorilor economici care dețin capacități de importanță strategică la nivel național, precum și a obiectivelor de importanță deosebită pentru apărare, prin punerea în aplicare a Planului de mobilizare a economiei naționale pentru apărare; când situația impune, dispun oprirea temporară a alimentării cu gaze, energie și apă potabilă, după caz;

m) să dispună raționalizarea alimentelor și a altor produse de strictă necesitate;

n) să emită ordonanțe militare sau ordine, după caz;

o) să interzică circulația rutieră, feroviară, maritimă, fluvială și aeriană pe diferite rute;

⤵

Art. 20¹. - În exercitarea atribuțiilor ce le revin pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, autoritățile prevăzute la art. 7 alin. (1) pot emite ordonanțe militare, respectiv ordine, care sunt obligatorii, conform legii.

Art. 21. - (1) În funcție de situația operativă concretă, pe timpul stării de asediu sau al stării de urgență, Consiliul Suprem de Apărare a Țării poate dispune ca unitățile militare din forțele destinate apărării să fie trecute în trepte superioare ale capacității de luptă, potrivit planurilor întocmite, inclusiv completarea lor cu resurse umane și materiale, conform organizării la război.

(2) Cheltuielile prilejuite de punerea în aplicare a prevederilor alin. (1) se asigură de către Guvernul României, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția acestuia.

(3) În condițiile alin. (1), instituțiile cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale pot concentra rezerviști pentru instruire și îndeplinirea unor misiuni sau pot chema persoane fizice apte de muncă pentru prestări de servicii în interes public.

Art. 22. - Pe timpul stării de asediu sau al stării de urgență, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, în limitele prevăzute de legea sa organică, poate prelungi durata îndeplinirii îndatoririlor militare ale cetățenilor.

CAPITOLUL IV

Ordonanțe militare și ordine ale altor autorități publice

Art. 23. - Ordonanțele militare se emit în limitele stabilite prin decretul de instituire a măsurii excepționale, astfel:

1. pe durata stării de asediu:

a) de ministrul apărării naționale sau de șeful Statului Major General, când starea de asediu a fost instituită pe întregul teritoriu al țării;

b) de comandanții de mari unități în raza teritorială pentru care au fost împuterniciți de șeful Statului Major General, când starea de asediu a fost instituită în anumite unități administrativ-teritoriale;

2. pe durata stării de urgență:

a) de ministrul administrației și internelor sau de înlocuitorul de drept al acestuia, când starea de urgență a fost instituită pe întregul teritoriu al țării;

b) de ofițerii împuterniciți de ministrul administrației și internelor sau de înlocuitorii legali ai acestora, când starea de urgență a fost instituită în anumite unități administrativ-teritoriale;

⤵

Art. 23¹. - Pe durata stării de urgență, conducătorii altor autorități prevăzute la art. 7 alin. (1) pot emite ordine sau pot împuternici persoane în acest sens.

Art. 24. - Ordonanța militară sau ordinul cuprinde:

a) titlul și numărul;

b) autoritatea emitentă;

- c) baza legală a emiterii;
- d) perioada de aplicare;
- e) regulile și măsurile speciale care se dispun în zona în care s-a instituit starea de asediu sau starea de urgență, precum și sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării acestora;
- f) autoritatea abilitată să asigure aplicarea și respectarea dispozițiilor acesteia;
- g) modul de aducere la cunoștința populației;
- h) data, ștampila și semnătura autorității emitente.

CAPITOLUL V

Măsuri care se pot dispune pe durata stării de asediu

Art. 25. - Pe durata stării de asediu se pot dispune următoarele măsuri:

- a) aplicarea planurilor de acțiune specifice și de cooperare aprobate, precum și luarea altor măsuri care se impun;
- b) închiderea frontierei de stat în întregime sau în zona în care a fost instituită starea de asediu, intensificarea controlului la punctele de trecere a frontierei care rămân deschise, precum și a pazei și supravegherii frontierei pe toată lungimea sa;
- c) amplificarea activităților de producție a operatorilor economici care, prin natura domeniului de activitate, au atribuții în realizarea produselor cu destinație militară, execută reparații la unele categorii de tehnică militară sau asigură servicii pentru forțele destinate apărării, prin punerea în aplicare a Planului de mobilizare a economiei naționale pentru apărare, în condițiile legii, și a Sistemului de priorități și alocare a resurselor pentru apărare;
- d) organizarea și asigurarea cu prioritate a transporturilor, comunicațiilor, produselor, resurselor și infrastructurii pentru nevoile forțelor destinate apărării;
- e) luarea măsurilor pregătitoare specifice de către autoritățile publice care au, atribuții la mobilizare și război;
- f) intensificarea măsurilor organizatorice și de pregătire pentru protecția civilă;
- f¹) rechiziționarea de bunuri, potrivit legii;
- g)
- h)

CAPITOLUL VI

Măsuri care se pot dispune pe durata stării de urgență

Art. 26. - (1) Pe durata stării de urgență, instituită în temeiul art. 3 lit. a), se pot dispune următoarele:

- a) aplicarea planurilor aprobate, conform dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență și ale decretului de instituire;
- b) organizarea și asigurarea cu prioritate a transporturilor, comunicațiilor, produselor, resurselor și infrastructurii pentru nevoile forțelor destinate apărării;
- c) închiderea frontierei de stat, în întregime sau în zona în care a fost instituită starea de urgență, intensificarea controlului la punctele de trecere a frontierei care rămân deschise, precum și supravegherea frontierei pe toată lungimea sa.
- d) rechiziționarea de bunuri, potrivit legii.

(2) Pe durata stării de urgență, instituită în temeiul art. 3 lit. b), autoritățile și instituțiile publice, operatorii economici și populația sunt obligate să respecte și să aplice prevederile legale speciale pe domeniu, precum și

măsurile dispuse de autoritățile competente.

CAPITOLUL VII

Sanțiuni

Art. 27. - Încălcarea prevederilor prezentei ordonanțe de urgență sau a dispozițiilor ordonanțelor militare ori a ordinelor emise pe timpul stării de asediu și al stării de urgență atrage răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Art. 28. - Nerespectarea prevederilor **art. 9** constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 100 lei la 5.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 1.000 lei la 70.000 lei, pentru persoane juridice.

Art. 29. - Constatarea contravențiilor prevăzute la **art. 28** și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoanele împuternicite de ministrul apărării naționale sau, după caz, de ministrul administrației și internelor.

Art. 30. - Contravențiilor prevăzute la **art. 28** le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului **nr. 2/2001** privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea **nr. 180/2002**, cu modificările ulterioare.

Art. 31. Abrogat(ă)

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Art. 32. - Autoritățile militare și celelalte autorități publice, cărora le revin îndatoriri în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, au obligația ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia, să elaboreze planuri de cooperare și de acțiune specifice, să stabilească forțele și mijloacele necesare punerii lor în aplicare și să asigure cunoașterea de către personalul din structurile subordonate a obligațiilor ce îi revin.

Art. 33. - Cercetarea și judecarea infracțiunilor contra siguranței statului și a infracțiunilor contra păcii și omenirii, săvârșite pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, intră în competența parchetelor și instanțelor civile sau militare, conform Codului de procedură penală.

Art. 34. - În termen de 60 de zile de la încetarea stării de asediu sau a stării de urgență, Președintele României prezintă Parlamentului o informare asupra evenimentelor care au determinat instituirea acestora, acțiunile întreprinse și măsurile necesare prevenirii unor astfel de situații.

Art. 35. Abrogat(ă) Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă orice dispoziție

Art. 36. Abrogat(ă) contrară.

Art. 37. - PRIM-
MINISTRU
RADU VASILE

Contrasemnează:

Ministru de stat,
ministrul apărării naționale,

Victor Babiuc

Ministru de interne,
Constantin Dudu-Ionescu

Ministru de stat, ministrul

justiției,
Valeriu Stoica
Secretar de stat,
șeful Departamentului pentru
Administrație Publică Locală,
Vlad Roșca

București, 21 ianuarie 1999.

Nr. 1.